

Zespół Szkół Integracyjnych w Inowrocławiu

**BIULETYN INFORMACYJNY DLA
RODZICÓW I NAUCZYCIELI**

Numer 7– marzec 2011

*ROLA ARTETERAPII W REWALIDACJI
DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI*

ARTETERAPIA - to rodzaj terapii wykorzystującej muzykę, plastykę, choreografię, taniec oraz poezję, dzięki czemu dzieci mogą w naturalny i niekolizyjny sposób odreagować negatywne emocje.

Arteterapia jest wydobywaniem z dziecka, młodzieży sił oraz energii, które pomagają im we własnym rozwoju. Stanowi ona bezpieczny i akceptowany przez dzieci i młodzież sposób wypowiedzenia tego, co jest trudne do opisanego słowami, jest odzwierciedleniem problemów i nagromadzonych negatywnych emocji.

Uniwersalnym sposobem wspomagającym wszechstronny rozwój dziecka, w tym osobowość twórczą, są zajęcia plastyczne.

Działalność plastyczna, obok zabawy, jest najpowszechniejszą formą ekspresji dziecka, podstawową formą wypowiedzenia się i porozumiewania za pomocą środków wyrazu.

W pracy z dziećmi z upośledzeniem umysłowym plastyka jest ważnym elementem procesu rewalidacyjnego i w sposób istotny wpływa na usprawnienie układu nerwowego.

W procesie twórczym angażują się wszystkie sfery psychiki dziecka, uczestniczą wszystkie receptory (wzrok, dotyk, słuch itp.), aktywizują się procesy poznawcze (spostrzeżenia, pamięć, wyobraźnia twórcza, myślenie, uwaga), procesy emocjonalne oraz wolicjonalne.

Podstawą działalności plastycznej jest radość, którą daje dziecku tworzenie, dotykanie, manipulowanie, oglądanie, działanie. Ekspresja plastyczna dziecka jest spontaniczna i wynika bezpośrednio z jego przeżyć, spostrzeżeń, wyzwala wyobraźnię i fantazję.

Ćwiczenia plastyczne mają także znaczenie przy rozwijaniu dyspozycji plastycznych takich jak: samodzielność, wytrwałość, umiejętność planowania, dokonywania właściwych wyborów itp.

Właściwie zorganizowana i poprowadzona działalność plastyczna dziecka przyczynia się do niwelowania lęków i zahamowań, rozwija pewność siebie,

odwagę i wiarę we własne możliwości twórcze, kształtuje samodzielne myślenie i działanie.

Efekty twórczości plastycznej:

- Usprawnienie percepcji wzrokowej
- Kształcenie uwagi dowolnej i zdolności do intencjonalnej obserwacji
- Rozwijanie pamięci wzrokowej, wyobraźni plastycznej myślenia twórczego
- Podnoszenie poziomu sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej
- Zmniejszenie chaotyczności wyładowań ruchowych u dzieci z nadpobudliwością psychoruchową
- Pobudzenie do działania dzieci zahamowane psychoruchowo, nieśmiałe
- Stworzenie korzystnej atmosfery dla rozwoju twórczości plastycznej dzieci i
- Wyposażenie w elementarną wiedzę z zakresu sztuk plastycznych

Z całokształtem rozwoju psychicznego dziecka związany jest rozwój motoryczny. Często stwierdza się u dzieci zaburzenia sprawności motoryki manualnej. Obserwujemy małą precyzję ruchów dłoni i palców, wolne tempo ruchów, zaburzenia koordynacji ruchów rąk, wadliwą regulację napięcia mięśniowego, częste współruchy, zaburzona jest też umiejętność wykonywania ruchów równoczesnych. Zaburzenia te ujawniają się trudnościami rysowaniu, wycinaniu, lepieniu, kurczowym trzymaniu ołówka, zbyt silnym lub zbyt słabym przyciskaniu kredki.

W celu usprawniania manualnego dzieci wykazujące niezręczność ruchową wskazane jest stosowanie różnorodnych ćwiczeń rozmachowych:

- Malowanie oburęczne dużych kształtów, form kulistych i falistych
- Ręką dominującą, potem oburęczne pokrywanie dużych płaszczyzn farbami

Celem usprawnienia ruchliwości palców poleca się następujące typy ćwiczeń:

- Ugniatanie kulek z bibuły, plasteliny
- Lepienie z plasteliny, wałkowanie całą dłonią
- Malowanie palcami
- Wydzieranie, wycinanie, naklejanie
- Przeciąganie kolorowych nitki przez otwory
- Zamalowywanie małej płaszczyzny
- Wypełnianie konturu przedmiotu, postaci plastelina.

Bibliografia

Nęcka E.: Proces twórczy i jego ograniczenia. Kraków 1987

Piszczek M.: Terapia przez sztukę. Warszawa 1997

Arciszewska - Binnebesel A.: Arteterapia - szczęśliwy świat tworzenia. Toruń 2003

Sołowiej J.: Psychologia twórczości. Gdańsk 1997

Opracowały:

U. Kubiak

M.Pałasz-Kminikowska

J. Tuchorska